

UGDymo PLĖTOTĖS CENTRAS

Kalbėjimo užduočių vertinimo kriterijai

Dr. Rita Juknevičienė
Vilniaus universitetas

Planas

Kalbėjimo gebėjimų vertinimo kriterijai:

- Monologas:
 1. Turinys ir žodynas
 2. Sklandumas ir rišlumas
- Dialogas:
 3. Komunikacinės intencijos
 4. Sąveika ir lankstumas
- Abi užduotys:
 5. Taisyklingumas
 6. Tarimas ir intonacija

Vertinimo lentelė: struktūra

KRITERIJUS	MONOLOGAS	DIALOGAS	ABI UŽDUOTYS
TURINYS ŽODYNAS	4 TAŠKAI	–	–
SKLANDUMAS RIŠLUMAS	4 TAŠKAI		
KOMUNIKACINIŲ INTENCIJŲ REALIZAVIMAS	–	3 TAŠKAI	–
SĄVEIKA LANKSTUMAS	–	4 TAŠKAI	–
TAISYKLINGUMAS	?	?	3 TAŠKAI
TARIMAS INTONAVIMAS	?	?	2 TAŠKAI

MONOLOGO VERTINIMO KRITERIJAI

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

I kriterijus: du aspektai

1. Pasisakymo turinys, išsamumas

- Ar išsamiai aptarta užduoties tema?
- Ar pateikiama pavyzdžių ar detalių, kurie iliustruoja ar pagrindžia išsakytas mintis?

I kriterijus: du aspektai

2. Žodyno turtingumas ir įvairovė

- Ar kalbama apibendrintai, ar mokinys turi kalbinių išteklių tiksliai apibūdinti, atpasakoti, paaiškinti ir pan.?
- Vartojama tik dažniausia leksika? Pasitaiko retesnių žodžių? kolokacijų? sustabarėjusių frazių?

Žodyno turtingumas

- Geriausiai atskleidžiamas per gebėjimą
 - tiksliai apibūdinti detales
 - tiksliai įvardyti (pvz. *būti gamtoje* vs. *plaukioti jūroje* vs. *mėgautis povandeniniu nardymu*)
- Turtingas žodynas leidžia geriau atskleisti turinį.

II kriterijus

Kalbėjimo sklandumas

- Ar kalba spontaniškai?
- Ar išlaiko tolygų ar net natūralų kalbos tempą?
- Ar vis dėlto stabčioja, „pradeda-numeta“ frazę ir vėl pradeda iš naujo?
- Ar dažnos pauzės? Ar pauzės randasi, nes ieškoma žodžio / konstrukcijos (B1), ar dėl to, kad svarstoma, ką pasakyti (B2)?

Rišlumas

- Ar sieja mintis viena su kita, ar tik vardija jas vieną po kitos?
- Ar pasako, kaip viena mintis susijusi su kita?
- Ar atskiria pagrindinę mintį nuo mažiau svarbesnių?
- Ar (tinkamai) vartoja diskurso žymiklių?

Diskurso žymikliai, teksto siejimo žodžiai

- „Teksto siejimo žodžiai“ – labai platus terminas, apimantis:
 - paprastus jungtukus (*bet, ir, ar*);
 - sudėtinius jungtukus (*kita vertus*);
 - kitas jungiamąsias frazes (*visų pirma*);
- Diskurso žymikliai yra dar platesnis terminas, nes be teksto siejimo žodžių apima ir požiūrio raiškos žodžius (*žinoma, savaimė suprantama, tiesą sakant*).

DIALOGO VERTINIMO KRITERIJAI

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

III kriterijus

Komunikacinių intencijų realizavimas

- Kokias intencijas turėjo realizuoti ir realizavo mokiny?
- Kaip aiškiai / tiksliai mokiny išdėsto savo poziciją pašnekovui? Ar tik bendrais bruožais, ar pateikia detalesnį paaiškinimą?
- Ar paaiškina savo poziciją veiksmingai, ar pašnekovas turi pasitikslinti, kad gerai suprato, kas jam buvo sakoma?
- Ar pasiekiamas susitarimas, jeigu jo reikalauja užduotis?

IV kriterijus: du aspektai

1. Sąveika

- Ar palaiko pokalbį? Girdi pašnekovą ir reaguoja į jo mintis?
- Ar pokalbio sėkmė priklauso nuo pašnekovo?
- Ar turi kalbinių išteklių, kurie jam padeda laisviau dalyvauti pokalbyje? Pvz., vartoja gatavų frazių: *tiesą sakant, turėjau galvoje / geras klausimas / ką siūlai / nemanau, kad tai geras sumanymas* ir t.t.

IV kriterijus: du aspektai

2. Lankstumas

- Ar tik dėsto savo poziciją (=monologu) ir beveik negirdi pašnekovo?
- Ar prisitaiko prie pokalbio eigos?
- Ar savo kalba išreiškia nustebimą, požiūrio keitimą ir pan.?

ABIEJŲ UŽDUOČIŲ VERTINIMO KRITERIJAI

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

V kriterijus

Taisyklingumas

- Ar aišku, kas norima pasakyti, ar dažnos klaidos trukdo suprasti?
- Ar daroma klaidų tik sudėtingose konstrukcijose, ar ir paprastose?
- Ar daroma nesisteminių klaidų (B2), ar nuolat klystama vartojant tam tikras struktūras (B1)?

VI kriterijus

Tarimas ir intonavimas

- Ar tartis visuomet aiški?
- Ar pasitaiko vienas kitas neteisingai ištartas žodis?
- Ar dėl tarties ir intonacijos klaidų kartais neaiški reiškiamą mintis?
- B1 ir B2 tarties aspektu beveik nesiskiria...

Tartis ir intonacija

A2	B1	B2
Pastebimas kitos kalbos akcentas, tačiau aišku, kas norima pasakyti. Kartais pašnekovui tenka prašyti pakartoti.	Tartis gerai suprantama, net jei kartais akivaizdus kitos kalbos akcentas ir tariant kartais klystama.	Tartis ir intonacija aiški ir natūrali.

Literatūra

- Council of Europe. 2001. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: CUP.
- Europos Taryba. 2008 [2001]. *Bendrieji Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenys*. Vilnius: Firidas.
- ŠMM. 2011. Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) įskaitos egzamino programa. Vilnius: ŠMM.

